

СТАНОВИЩЕ

от
доц. Елена Тодорова
департамент „Дизайн“
Нов Български Университет

за
дисертация за присъждане на образователна и научна степен
“Доктор”
по шифър 8.2. Изобразително изкуство

Тема на дисертацията:

“ Дрехата под влияние на пространството”

докторант: Динка Жорова Якимова-Касабова

Дисертационният труд на Динка Касабова изследва най-новите теоретични взаимовръзки между пространство и дреха. За целта в изследването са проследени както исторически събития, социални промени, така и климатични условия, влияещи на трансформацията на дрехите. Представени са голям брой фактологични материали, с които се онагледява как облеклото се променя и приема определена роля, възникваща спрямо нуждите на хората. При проследяването на променящите се визия, функция и символика на дрехите, съпровождащи човека е приложен хронологичен и съпоставителен анализ. Текстът е добре структуриран и отделните части проследяват и развиват в детайли темата на дисертацията.

Заглавието отговаря на съдържанието, тезата е развита в увод, три глави, заключение, библиография, приложения, научни приноси с общ обем 161 страници и 80 изображения, подкрепящи теоретичното изследване.

В първата глава е проследена трансформацията на облеклата през различните исторически епохи. Анализирани са факторите, които имат решаващо значение за еволюиране на функция и визия. Социалната разслоеност, както и религията налагат символното значение на облеклото. След детайлно проследяване на историческата динамика, докторантката

извежда заключението: „Начинът на живот, сформиранието на обществените принципи, това може би са основните точки, които първо човек променя, за да преобрази последователно всяка една среда.“, като следствие да промени и дизайна на дрехата.

Втората глава е посветена на новото пространство очертано от субкултурите. В условията на глобализиране се създават мини общества, които защитават собствени каузи. Живеейки в собствено пространство, с определени културни и естетически критерии последователите на тези нови идеи създават свой и обикновено бунтарски облик и поведение. Докторантката успешно анализира този проблем и обяснява появата на типичните за всяка субкултура облекла.

Третата глава разглежда влиянието на пространството сцена – театрална, музикална и кино среда при създаването на определен тип дрехи – сценичния костюм. В този раздел на докторската дисертация е направен паралелен анализ на различни изкуства: танц, музика и дизайн. Чрез метода на съпоставянето са обяснени взаимовръзките и начините, по които си влияят тези изкуства: „Музикантите са облечени от дизайнери, които на свой ред са вдъхновени от звездите на сцената ... и рано или късно поп и рок звездите винаги проправят път на масовата мода“. Динка Касабова отделя специално внимание на театралната сцената като много специфично пространство, което приютава изкуства като драма, опера, балет и което има собствен живот и закони. С кратък исторически преглед, тя развива тезата, че в това пространство съществуват различни правила и изисквания и затова там се ражда нещо много специфично – театралния костюм. Чрез сравнителен анализ е формулиран извода, цитирам: „Дрехата в театралното пространство има необятен образ, тя е подчинена на драматургичното и сценично пространство, тук правилата от живота за удобство, носимост или тенденция не са меродавни и дрехата добива собствен живот, подпомагайки този на героя“. В същия раздел на дисертационния труд се обръща внимание на спецификата на облеклата за кино, балет, пантомима и кабаре като производни на сценичния костюм. Докторантката обръща специално внимание на пространството очертано от медиите. Съпоставена с най-новото време е анализирана ролята на дрехата в медийното пространство.

Изследването “Дрехата под влияние на пространството ” има актуалност и

значимост в научно-приложно отношение. В него са заложили няколко основни научни приноса. На първо място мога да посоча контекста, в който се анализира история на дрехата, а именно чрез влияние на пространството, било то социално, физическо или виртуално. Друг важен принос е системното разглеждане на различните фактори, влияещи на дрехата за да бъдат те класифицирани и анализирани. В светлината на тази класификация са очертани възможните посоки за развитие на модата в бъдещето. Дисертационният труд може да бъде използван и за учебни цели. Поднесената информация лесно и бързо може да бъде разгледана и анализирана от студенти и професионалисти по дизайн на облеклото.

В този труд за първи път у нас се прави теоретично изследване на дрехата от съвсем нова гледна точка, като я представя в различни пространства от нашето битие. Разработката може да положи началото на по-разширено проучване в областта на философия на модата.

Не на последно място трябва да отбележа и творчеството на Динка Касабова. През последните десет години, тя се занимава основно с дизайн на облекла. Участва активно в различни творчески платформи и проекти за млади дизайнери. Докторантката има шест публикации свързани с темата на дисертационния труд, които покриват изискванията като брой и съдържание и показват траен интерес към изследваната тема.

Заключение: Дисертацията „Дрехата под влияние на пространството, автореферата и приложените научни публикации отговарят на всички изисквания. Моята оценка за цялостния труд е **положителна**. Затова предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъди на Динка Касабова образователната и научна степен „ДОКТОР” по шифър 8.2. Изобразително изкуство.

Доц. Елена Тодорова